

Sygn. akt I ACa 800/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 lutego 2020 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Roman Sugier (spr.)
Sędziowie :	SA Lucyna Morys - Magiera SO del. Jacek Włodarczyk
Protokolant :	Katarzyna Noras

po rozpoznaniu w dniu 21 lutego 2020 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa K. M.

przeciwko M. W.

o ochronę dóbr osobistych i zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Okręgowego w Częstochowie

z dnia 5 czerwca 2019 r., sygn. akt I C 381/18

1) zmienia zaskarżony wyrok:

a) w punkcie 2. o tyle, że zasądza od pozwanego na rzecz Fundacji Pomocy (...) na Mukowiscydozę (...) z siedzibą w K. przy ulicy (...), z przeznaczeniem na leczenie N. K. 5 000 (pięć tysięcy) złotych, a w pozostałej części powództwo oddala,

b) w punkcie 3. w ten sposób, że zasądza od pozwanego na rzecz powódki 1 320 (tysiąc trzysta dwadzieścia) złotych z tytułu kosztów procesu;

2) zasądza od pozwanego na rzecz powódki 925 (dziewięćset dwadzieścia pięć) złotych z tytułu kosztów postępowania apelacyjnego.

SSA Lucyna Morys - Magiera SSA Roman Sugier SSO del. Jacek Włodarczyk

Sygn. akt I ACa 800/19

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 5 czerwca 2019r. Sąd Okręgowy w Częstochowie w sprawie z powództwa K. M. przeciwko M. W. o ochronę dóbr osobistych i zapłatę nakazał pozwanemu złożenie powódce pisemnego oświadczenia następującej treści: „Ja niżej podpisany M. W. przepraszam K. M. za naruszenie sfery jej prywatności poprzez udostępnienie bez jej wiedzy i zgody osobie trzeciej, wyroku Sądu Metropolitalnego w C. z dnia 13 listopada 2017r. wraz z uzasadnieniem, orzekającym o nieważności sakramentalnego związku małżeńskiego zawartego przez M. W. i K. M., wówczas noszącą nazwisko W., primo voto K.” (pkt. 1). Sąd oddalił powództwo w pozostałej części (pkt. 2) oraz zasądził od powódki na rzecz pozwanego 497 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt. 3).

W uzasadnieniu Sąd podał, że powódka domagała się zobowiązania pozwanego do złożenia jej pisemnych przeprosin o treści wskazanej w pozwie i zasądzenia od pozwanego na jej rzecz zadośćuczynienia w kwocie 5.000 złotych i sumy w takiej kwocie na wskazany cel społeczny. Powódka żądała też zasądzenia od pozwanego na jej rzecz kosztów procesu. Uzasadniając żądanie powódka podała, że pozwany naruszył jej dobro osobiste w postaci prawa do prywatności udostępniając T. M. wyrok Sądu Metropolitalnego w C. rozwiązujący małżeństwo sakramentalne powódki z M. W.. Wyrok ten był nieprawomocny i zawierał sformułowania dyskwalifikujące powódkę jako członka związku sakramentalnego. T. M., jako kolejny małżonek powódki uzyskawszy od pozwanego wyrok postanowił wykorzystać go przeciwko powódce w procesie dotyczącym rozwiązania ich małżeństwa przez rozwód.

Pozwany wnosił o oddalenie powództwa i o zasądzenie od powódki na jego rzecz kosztów procesu.

Podnosił że T. M. uzyskał wiedzę o wyroku jaki zapadł przed Sądem Metropolitalnym bez jego udziału a on sam udostępniając kolejnemu małżonkowi powódki wyrok dotyczący unieważnienia małżeństwa sakramentalnego, jakie zawarł wcześniej z powódką, był przekonany, że może swobodnie dysponować tym dokumentem.

Sąd Okręgowy wydał zaskarżony wyrok w oparciu o ustalenia faktyczne, które w istocie są bezsporne. Wprawdzie powódka w apelacji zarzuciła sprzeczność ustaleń z treścią zebranego materiału dowodowego ale zarzuty w tym zakresie nie odnoszą się do błędu co do ustalonych faktów lecz do nieprawidłowej wykładni przepisu art. 448 k.c.

W ocenie Sądu odwoławczego ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji są prawidłowe, gdyż znajdują oparcie w zebranych dowodach, których ocena jest trafna.

Dlatego Sąd Apelacyjny ustalenia te traktuje jako swoje własne co czyni zbędnym powielanie ich w motywach niniejszego wyroku. Jedynie dla jasności wyводу należy skrótowo podać, że powódka była małżonką M. W. a następnie po ustaniu tego związku zawarła małżeństwo z T. M.. Toczyło się postępowanie przed Sądem Metropolitalnym w C.

o unieważnienie sakramentalnego związku małżeńskiego powódki i M. W.. Zapadł nieprawomocny wyrok unieważniający to małżeństwo w którego uzasadnieniu podano, że przyczyną tego była nieprawidłowa osobowość powódki niezdolnej do budowania prawidłowych relacji z małżonkiem.

Miało też miejsce postępowanie przed sądem powszechnym o rozwiązanie przez rozwód kolejnego związku małżeńskiego powódki z T. M..

Dla wykazania winy powódki za rozkład pożycia małżeńskiego T.

M. zawniósł dowód z zeznań M. W. oraz z treści udostępnionego mu przez niego wyroku Sądu Metropolitalnego unieważniającego związek sakramentalny powódki z M. W.. Ostatecznie nie doszło do rozwiązania małżeństwa powódki przez rozwód, gdyż T. M. zmarł w trakcie procesu.

Mając na względzie te ustalenia Sąd pierwszej instancji uznał, że powództwo zasługuje na uwzględnienie częściowo a mianowicie co do zgłoszonego roszczenia niemajątkowego w zakresie żądanych przeprosin.

Sąd uznał, że naruszone zostało prawo osobiste powódki w postaci prawa do ochrony prywatności. Sąd podkreślił, że motyw wyroku Sądu Metropolitarnego w C. w sprawie o unieważnienie małżeństwa, oparte m.in. na badaniach psychologicznych i skutkujące wnioskami niekorzystnymi dla powódki w zakresie zdolności do utrzymania związku sakramentalnego, dotyczą prywatnej, intymnej sfery powódki, i nie powinny być rozpowszechniane przez pozwanego bez jej zgody. Zdaniem Sądu brak świadomości pozwanego w tym zakresie może świadczyć o braku winy ale udostępnienie tego dokumentu osobie trzeciej nadal pozwala na przypisanie pozwanemu bezprawności co do naruszenia dóbr osobistych byłej małżonki.

Sąd nie uwzględnił majątkowych roszczeń powódki uznając, że nie zachodzą przesłanki o jakich mowa w przepisie art. 448 k.c. Zdaniem Sądu zawinienie pozwanego nie było znaczne, wynikało z jego niefrasobliwości a nie chęci wyrządzenia powódce krzywdy. Ta zaś w okolicznościach sprawy nie może być uznana za znaczną. Zwłaszcza, że krąg osób, które w sprawie rozwodowej mogły zapoznać się z treścią wyroku Sądu Metropolitarnego w C. nie był duży.

Jako podstawę rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy wskazał przepisy art. 24 k.c. i art. 23 k.c., a orzeczenia o kosztach przepis art. 98 k.p.c.

W istocie jednak Sąd pierwszej instancji stosunkowo rozdzielił koszty procesu poniesione przez strony zgodnie z zasadą wynikającą z przepisu art. 100 k.p.c. i stosownie do wyniku sprawy.

Wyrok został zaskarżony apelacją przez powódkę w części oddalającej powództwo o zasądzenie żadnej sumy od pozwanego na wskazany cel społeczny oraz w części orzekającej o kosztach.

Skarżąca zarzuciła naruszenie przepisu art. 233 § 1 k.p.c. i art. 328 k.p.c. poprzez dokonanie oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego z przekroczeniem zasad swobodnej oceny dowodów, co doprowadziło do błędnej interpretacji motywacji pozwanego oraz pominięcie przyczyn roszczenia majątkowego powódki co do zasądzenia żądanej kwoty na wskazany cel społeczny.

W apelacji zarzucono też sprzeczność ustaleń Sądu z treścią zebranych dowodów przez przyjęcie, że wystarczającym dla usunięcia skutków naruszenia dóbr osobistych powódki jest złożenie pisemnego przeproszenia, podczas gdy krzywda powódki i motywacja pozwanego wymagała też co najmniej zasądzenia żądanej sumy na wskazany cel społeczny.

Powódka wnosiła o uzupełnienie w toku postępowania apelacyjnego postępowania dowodowego przez przeprowadzenie dowodu z oświadczeń J. M. (1), J. (...) na okoliczność, że pozwany udostępnił treść wyroku Sądu Metropolitarnego także innym osobom.

Powołując się na powyższe powódka wnosiła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez jego uwzględnienie także przez zasądzenie od pozwanego na rzecz Fundacji Pomocy (...) na (...) (...) z siedzibą (...)-(...) K. ul. (...), z przeznaczeniem na leczenie N. K.

kwoty 5.000 złotych, rozdzielenie kosztów postępowania przed Sądem pierwszej instancji przez zasądzenie od pozwanego na jej rzecz kwoty 1.320 złotych oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania za drugą instancję.

Pozwany wnosił o oddalenie apelacji i o zasądzenie od powódki na jego rzecz kwoty 1.000 złotych z tytułu zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny w Katowicach zważył co następuje:

Apelacja powódki jest zasadna.

Sąd Apelacyjny uwzględniając wniosek powódki przeprowadził dowód

z treści pisemnych oświadczeń J. C. z 18 sierpnia 2019r. oraz J. (...) z 13 sierpnia 2019r. na okoliczność ich treści. Z tych dowodów mających charakter dokumentów prywatnych wynika, że rodzice T. M. powzięli od syna wiadomości oparte na wyroku Sądu Metropolitarnego w C. stwierdzającego, że powódka ma problemy psychiczne, zaburzenia osobowości, jest niestabilna emocjonalnie i niezdolna do budowania prawidłowych relacji małżeńskich (k. 160). J. i J. M. (2) informację na ten temat przekazali osobom trzecim (k. 159).

W ocenie Sądu odwoławczego podniesiony w apelacji zarzut naruszenia przepisu art. 328 k.p.c. nie jest zasadny. Sąd Okręgowy w motywach zaskarżonego wyroku wskazał dlaczego zażądane przez powódkę roszczenie majątkowe uznał za bezzasadne. Nie zachodzi więc zarzucany w środku zaskarżenia zarzut mankamentu uzasadnienia wyroku.

Jak już podano wyżej nie zachodzi też sprzeczność ustaleń faktycznych Sądu z treścią zebranych dowodów. Nie do odparcia jest natomiast zarzut niewłaściwej oceny zebranych dowodów co do motywacji pozwanego oraz stwierdzenia, że doszło do niewłaściwej wykładni przepisu art. 448 k.c., co Sąd Apelacyjny zobowiązany jest wziąć pod uwagę z urzędu.

Zasadnie skarżąca podnosi, że udostępnienie wyroku Sądu Metropolitarnego w C. w sprawie o unieważnienie małżeństwa nie

może być traktowanie jedynie jako wyraz niefrasobliwości pozwanego.

Wprawdzie pozwany reprezentował takie stanowisko ale należy to uznać za wyraz jego taktyki procesowej w związku z roszczeniami zgłoszonymi

przez powódkę. Zasady logiki i doświadczenia życiowego nakazują przyjęcie,

że pozwany musiał zdawać sobie sprawę, że wspomniany wyrok nie jest dokumentem, który może swobodnie rozpowszechniać. Cechy osobowości

jednego z małżonków, którego dotyczyło postępowanie kościelne o unieważnienie małżeństwa nie są informacjami, którymi może dysponować bez naruszenia jego prawa do prywatności. Powszechna jest wiedza o tym, że toczą się one bez udziału publiczności. Ponadto pozwany udzielił osobie trzeciej wyrok, który nie był jeszcze prawomocny a nadto utracił kontrolę nad tym w jaki sposób zostanie on wykorzystany przez kolejnego małżonka powódki. Z uzupełnionego postępowania dowodowego wynika zaś, że wiedzą uzyskaną w oparciu o jego treść kolejny mąż powódki podzielił się z kolejnymi osobami a te rozpowszechniły ją dalej. Pozwala na to stwierdzenie, że pozwany godził się na to aby pejoratywny opis osobowości powódki, zawarty w nieprawomocnym wyroku Sądu Metropolitarnego, był rozpowszechniany i to w sposób nie podlegający żadnej kontroli. Trafnie więc skarżąca zarzuca, że zachowanie pozwanego naruszające jej dobro osobiste było nie tylko bezprawne ale i zawinione w stopniu wyższym niż to przyjął Sąd Okręgowy.

W konsekwencji uzasadnione jest poczucie powódki, że zaskarżony wyrok nie stanowi dostatecznej kompensaty dla niej za doznaną krzywdę a dla pozwanego nie stanowi dostatecznej represji za naruszenie jej prawa do prywatności.

Podtrzymane w apelacji żądanie zapłaty na wskazany cel społeczny

kwoty 5.000 złotych jest wyważone. Oprócz nakazanych przeprosin będzie dostateczną represją dla pozwanego powstrzymującą go od dalszych bezprawnych działań przeciwko powódce, a jednocześnie dla poszkodowanej satysfakcją właściwą do stopnia zawinienia pozwanego i stopnia doznanej krzywdy.

Dlatego Sąd Apelacyjny na mocy art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok i uwzględnił wnioski apelacji tak co do podtrzymanego roszczenia majątkowego jak i co do korekty orzeczenia o kosztach postępowania przed Sądem Okręgowym przyjmując zgodnie z przepisem art. 100 k.p.c., że powódce zgodnie z przepisem art. 100 k.p.c. przysługuje zwrot kosztów co do roszczenia niemajątkowego (600 zł +720 zł) a co do roszczeń majątkowych koszty między stronami zostają zniesione.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na mocy art. 98 k.p.c., gdyż powódce jako wygrywającej to postępowanie w całości przysługuje prawo

do zwrotu opłaty od apelacji w kwocie 250 złotych i zwrot kosztów zastępstwa procesowego, według stawki minimalnej, w kwocie 675 złotych.

SSA Lucyna Morys - Magiera SSA Roman Sugier SSO del. Jacek Włodarczyk